

Svær overvægt hos børn og unge er en kronisk sygdom

- Anbefaling fra Dansk Pædiatrisk Selskab

Cilius Esmann Fonvig, læge, ph.d.

Formand for udvalget vedr. overvægt i Dansk Pædiatrisk Selskab

Andel med overvægt

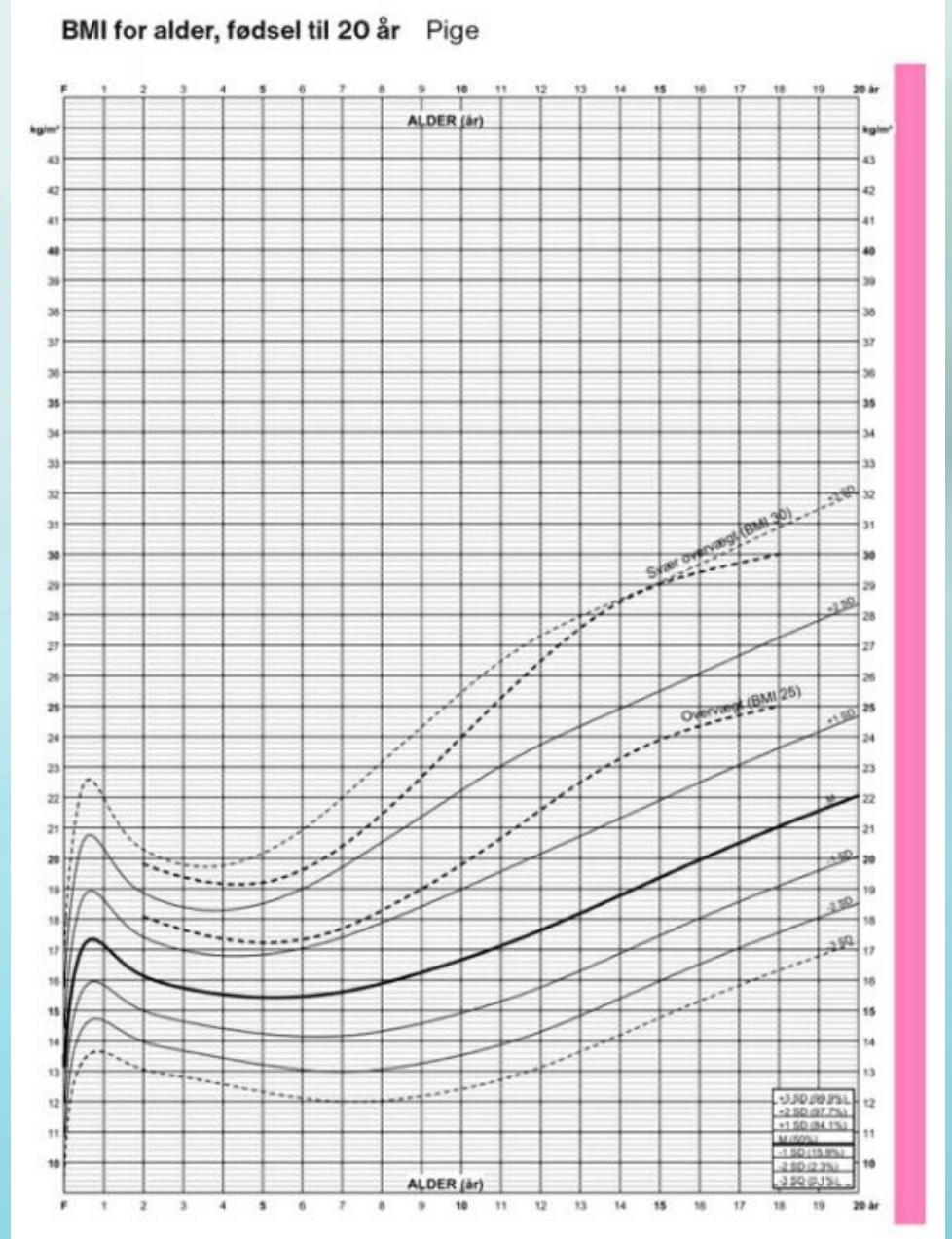
	6-10 måneder		6-7 år		14-15 år	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Undervægt	1.578	(2)	9.577	(8)	7.400	(8)
Normalvægt	80.989	(93)	88.829	(78)	63.672	(73)
Overvægt/svær overvægt	4.596	(5)	15.418	(14)	16.236	(19)
Overvægt	4.003	(5)	12.032	(11)	12.786	(15)
Svær overvægt	593	(1)	3.386	(3)	3.450	(4)
Total	87.163	(100)	113.824	(100)	87.308	(100)

Kilde:

Rapport fra Statens Institut for Folkesundhed, SDU "Overvægt og svær overvægt blandt danske børn og unge - Forekomst og sociodemografisk fordeling" udgivet d. 18. november 2020

Definition af overvægt

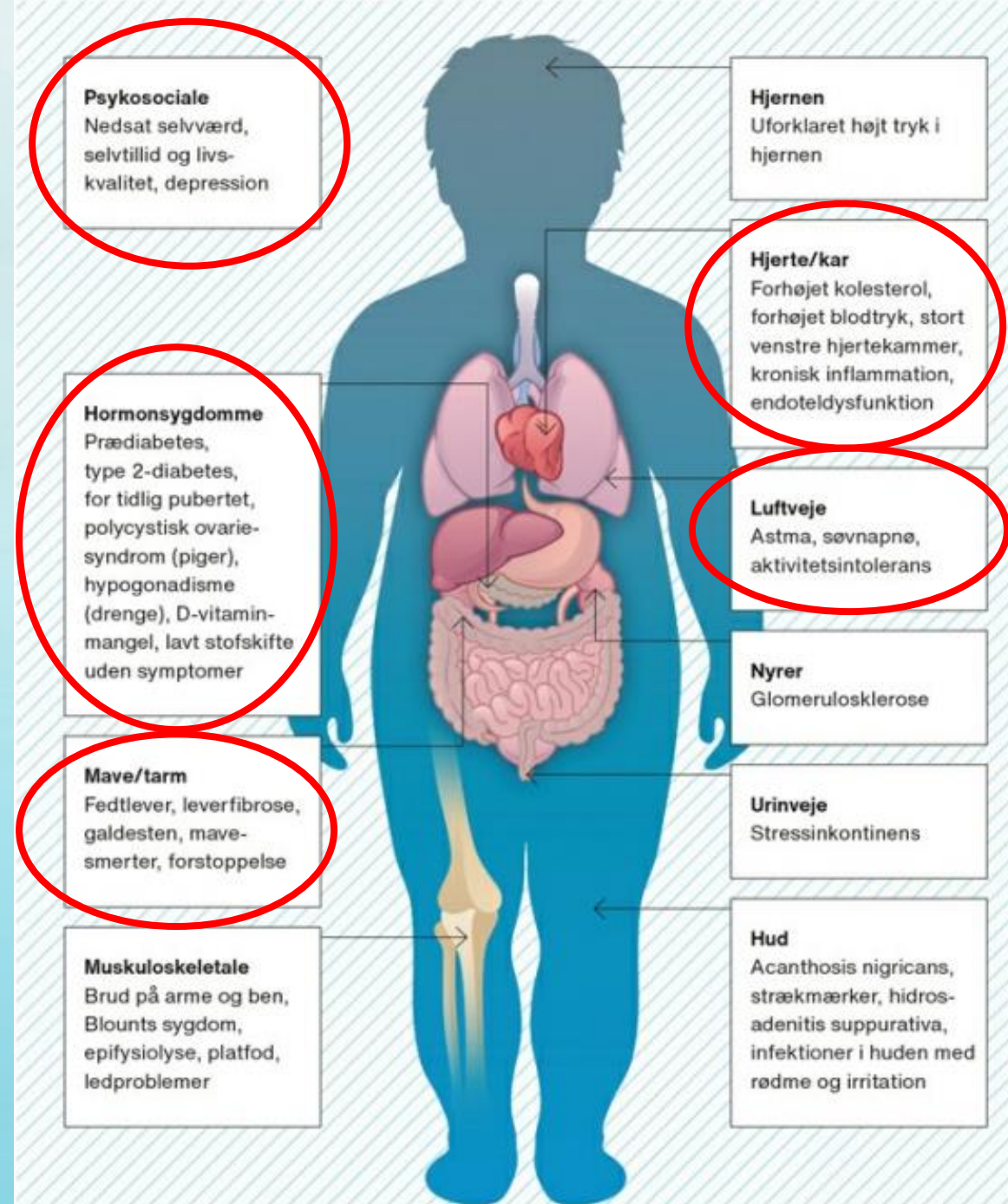
- Det mest anvendelige mål vi har, men
- korrelerer ikke nødvendigvis med tilstedeværende eller fremtidige komplikationer.
- BMI og fedtmassen er afhængig af alder, højde, køn, kropssammensætning, pubertetsudvikling m.m.
- Den største udfordring er at skelne tydeligt mellem, hvornår fedtmassen er biologisk gavnlig, og hvornår den har en patologisk indflydelse.

Komplikationer til overvægt hos børn/unge

- 75% med nedsat selvværd, selvtillid eller livskvalitet
- 82% med forstyrret spisning
- 50% med forhøjet blodtryk
- 28% med forhøjet kolesterol
- 60% med lavt D-vitamin
- 14% med prædiabetes
- 45% med søvnapnø
- 31% med fedtlever

- Fogh, J Paediatr Child Health. 2020; 56(4):542-549
- Møllerup, J Hum Hypertens. 2017;31(10):640-646
- Nielsen, BMC Pediatr. 2017 Apr 28;17(1):116
- Plesner, J Pediatr Endocrinol Metab. 2018;26;31(1):53-61
- Kloppenborg, Pediatr Diabetes. 2018 May;19(3):356-365
- Andersen, Eur Arch Otorhinolaryngol. 2019 Mar;276(3):871-878
- Fonvig, PLoS One. 2015 Aug 7;10(8):e0135018

Hvis man vil finde, kræver det man leder

- Selv uden tilstedeværelsen af åbenlyse komplikationer kan svær overvægt i barnealderen kompromittere den normale vækst og udvikling
- samt være en signifikant indikator for fremtidig sygelighed og dødelighed

- Geserick, N Engl J Med 2018;379:1303-12
- Baker, N Engl J Med 2007;357:2329-37
- Weiss, Best Pract Res Clin Endocrinol Metab 2005;19:405-19
- Latzer, J Eat Disord 2013;1:7

Anerkendelse af svær overvægt som en sygdom vil...

- medføre at svær overvægt respekteres og håndteres på lige fod med andre alvorlige kroniske sygdomme

• gøre grundigheden ved undersøgelse af personer med overvægt

• behandling og opfølgning

• behandling af overvægt

• at vente til de
sig senere

• overvægt nemmere

• løb

Behandling af svær overvægt

- Kræver en tværfaglig indsats af specialister
- Kræver håndtering af alle aspekter relateret til overvægt
- Det kliniske respons er variabelt (som ved andre kroniske sygdomme)
- Bør tilpasses målgruppen
 - varighed, intensitet og behov for langsigtede indsatser bør individualiseres

Behandling af svær overvægt

- Risiko for komplikationer ↔ varighed af svær overvægt
- Tracking, svær overvægt: 3-årig ↔ ungdom ↔ voksen
- Svær overvægt i barnealderen og voksenalderen → øget risiko for:
 - T2-diabetes, hypertension, dyslipidæmi, hjerte-kar-sygdom og en række kræftformer
- I modsætning til voksne, der har haft svær overvægt siden barnealderen, kan børn og unge med svær overvægt reducere risiciene for som voksne at udvikle T2-diabetes, hypertension, dyslipidæmi og hjerte-kar-sygdom til samme niveau som hos voksne, der aldrig har haft svær overvægt

- Reis JP. JAMA 2013;310:280-8.
- Geserick M. N Engl J Med 2018;379:1303-12.
- Aarestrup J. Tracking of body mass index from 7 to 69 years of age. Int J Obes 2016;40:1376-83.
- Kyrgiou M. BMJ 2017;356:j477.
- Bjerregaard LG. Trends Cardiovasc Med 2020;30:39-45.
- Bjerregaard LG. N Engl J Med 2018;378:1302-12.
- Juonala M. N Engl J Med 2011;365:1876-85.

Hvor god er behandlingen?

- 76% reducerer graden af overvægt (n=3.621) (Fogh, J Paediatr Child Health. 2020; 56(4):542-549)
- 75% reducerer graden af overvægt (Hillerød) (Most S. BMC Pediatrics (2015) 15:13)
- 74% reducerer graden af overvægt (Kommuner) (Møllerup. PLoS ONE 2017; 12(3):e0173033)
- 90% forbedrer kolesterol, BMI SDS eller fedt-% (Nielsen TRH, PLoS ONE 2018; 13(2): e0190576)
- 91% reducerer deres fedtlever (Fonvig CE. BMC Pediatrics (2015) 15:196)
- Forbedring af livskvalitet (Fonvig CE. Qual Life Res (2017) 26:3279–3288 // Møllerup. Qual Life Res. 2017 Jun;26(6):1597-160)
- Reduktion i kolesteroler (5 ud af 5 lipid-typer) (Nielsen TRH, Child Obes. 2012 Dec;8(6):533-41)
- Reduktion af blodtryk (Hvidt KN, J Hypertens 32:1470–1477 // Hvidt KN, J Hum Hypertens. 2015 Sep;29(9):535-40)
- Reduktion af forældrenes vægt (Trier. PLoS ONE 2016; 11(8):e0161921)
- Reduktion af søvnapnø (Andersen IG. Int J Pediatr Otorhinolaryngol. 2019 Aug;123:57-62)

Hvor god er behandlingen?

- Samme beh.respons på trods af
 - familiær disponering til overvægtsrelaterede sygdomme (Nielsen LA. PLoS ONE 2015; 10(3): e0120177)
 - forstyrret spisning (Fogh, J Paediatr Child Health. 2020; 56(4):542-549)
 - påvirket sukkerstofskifte (Kloppenborg. Pediatr Diabetes. 2018 May;19(3):366-374)
 - 15 hyppigt forekommende overvægts-gener (Hollensted. Obesity (2018) 26, 1915-1922)
- De nationale kliniske retningslinjer for håndtering af overvægt hos børn og unge er bygget på denne model (Johansen A. Dan Med J 2015;62(5):C5024)

CLINICAL GUIDELINES

DANISH MEDICAL JOURNAL

Danish clinical guidelines for examination and treatment of overweight and obese children and adolescents in a pediatric setting

Anders Johansen, Jens-Christian Holm, Seija Pearson, Mimi Kjærsgaard, Lone Marie Larsen, Birgitte Højgaard, Dina Cortes

SVÆR OVERVÆGT I BARNEALDEREN OPFYLDER SYGDOMSDEFINITIONEN

Ifølge Oxford Medical Dictionary defineres sygdom som »en lidelse med en bestemt årsag (kendt eller ukendt) og genkendelige fund og symptomer; enhver legemlig abnormitet eller dysfunktion, bortset fra det, der måtte hidrøre direkte fra fysisk skade (sidstnævnte kan dog være medvirkende årsag til udvikling af sygdom)« [3].

Karakteristika ved en kronisk sygdom er: 1) lang sygdomsvarighed (typisk mere end 3-12 måneder), 2) den forsvinder ikke spontant og kan ikke helbredes med medicin, samt 3) den kan være konstant tilbagevendende [3].

Svær overvægt hos børn og unge er ikke blot en sygdom, men en kronisk, alvorlig og progressiv sygdom.

- Farpour-Lambert NJ. Obes Facts 2015;8:342-9.

A photograph of a family of three walking away from the camera on a dirt path in a forest. The father is on the left, wearing a dark jacket and pants. The mother is on the right, wearing a green jacket, blue jeans, and a plaid scarf. A young child is in the middle, holding hands with both parents, wearing a dark jacket and light blue pants. The path is surrounded by trees and foliage, with sunlight filtering through the leaves.

Spørgsmål?

Anerkendelse af svær overvægt som en sygdom vil...

- mindske stigmatisering:
 - indsigt i at det ikke "bare er min/deres egen skyld"
 - Sundhedsprofessionelle (SHP) der ser oprigtigt på en patient med en sygdom (frem for fordomsfuldt og mistroisk)
 - SHP der ikke bare begrundet symptomer i overvægt, men i stedet går differentialdiagnostisk til værks (som ved andre alvorlige kroniske sygdomme)
 - oprettelse af behandlingstilbud, så patienter ikke bare går for sig selv og selv må opsøge behandling på et ureguleret marked uden evidens og eksperthjælp
 - dvs. at der kan blive tilbud hjælp til dem der vil have hjælp.

